

Liikenne- ja viestintäministeriö

LVM/1306/03/2017

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO LUONNOKSESTA YLEISEN EDUN KANAVIEN UUTIS- JA AJANKOHTAISTOIMINNAN TUKEMISESTA ANNETTAVAKSI VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI

Liikenne- ja viestintäministeriö on 7.7.2017 pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan tukemisesta annettavasta valtioneuvoston asetusluonnoksesta. Asetusluonnos perustuu kaupallisen television uutistoiminnan tulevaisuutta ja rahoitusta tarkastelleen työryhmän loppuraporttiin (LVM raportit ja selvitykset 3/2017).

Yleisen edun televisiokanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan tuen tarkoituksena on varmistaa vaihtoehtoisten uutislähteiden säilyminen televisiossa ja edistää uutistoiminnan monimuotoisuutta. Tuen tarkoituksena on tarjota kaupallisille toimijoille kannuste uutistoiminnan ylläpitämiseen tai aloittamiseen ja yleisen edun ohjelmistotoimiluvan hakemiseen sekä varmistaa yleisen edun kanavien saatavuus koko maan alueella.

Tukea uutis- ja ajankohtaisohjelmatoimintaan voitaisiin myöntää ns. yleisen edun televisiokanaville kahdella tavalla:

- 1) Suoraan veloitteen alaisen palvelun tuottamisen toimituskustannuksista korvattaisiin enintään 25 prosenttia, kuitenkin enintään kaksi miljoonaa euroa hakijaa kohden. Ehtona olisi se, että uutis- ja ajankohtaisohjelmistoja lähetettäisiin keskimäärin vähintään 15 tuntia viikossa nettona, kolme kertaa päivässä ja myös parhaaseen katseluaikaan.
- 2) Säännöllisen uutis- ja ajankohtaistoiminnan käynnistävien tai nykyistä toimintaa ja ohjelmistomäärää laajentavien hankkeiden kustannuksista voitaisiin korvata enintään 50 prosenttia. Ehtona olisi hankittavan yleisen edun ohjelmistotoimiluvan lisäksi se, että toiminnan tulisi olla säännöllistä ja uutis- ja ajankohtaisohjelmistoja tulisi lähettää keskiarvoisesti vähintään 3,5 tuntia viikossa.

Samalle hakijalle ei voitaisi myöntää avustusta molemmista avustuslajeista. Avustuksen saajille asetettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön avustuspäätöksellä uutis- ja ajankohtais toimintaa koskeva määräaikainen julkinen palveluvelvoite.

Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu erityisesti EU:n valtiontukisääntöjen näkökulmasta seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö ovat käyneet Euroopan komission kilpailun pääosaston kanssa epävirallisia keskusteluja suunnitellun tuen EU:n valtiontukisääntöjen mukaisesta toteuttamistavasta. Menettelytapoina esillä ovat olleet ennakoilmoitusmenettely ja tuen hyväksyttävyyden sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107(3) artiklan c –kohdan perusteella sekä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluita (Services of General Economic Interest, jäljempänä SGEI-palvelut) koskevien sääntöjen (jäljempänä SGEI-säännöt) soveltaminen ja tuen hyväksyttävyyden SEUT-sopimuksen 106(2) artiklan perusteella. Komissio on käydyissä keskusteluissa alustavasti arvioinut, että suunniteltu tuki olisi mahdollista toteuttaa SGEI-sääntöjen ja erityisesti ns. SGEI-päätöksen¹ mukaisena. SGEI-päätöksen mukaiset valtiontuet on vapautettu SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ennakoilmoitusvelvollisuudesta. Komissiolle on toimitettu suunnitellusta tukijärjestelystä lisätietoja 7.8.2017 ja pyydetty myös kirjallista kannanottoa SGEI-sääntöjen soveltumisesta tukijärjestelyyn.

EU:n valtiontukisäännöt mahdollistavat jäsenvaltioille valtiontuen myöntämisen yrityksille korvauksena SGEI-palveluiden tuottamisesta. SGEI-palveluilla tarkoitetaan palveluita, joita markkinat eivät ilman tukea tuottaisi tai jotka tuotettaisiin muunlaisin tai riittämättömin ehdoin ja joiden saatavuuden kansalaisille viranomaiset siten haluavat turvata kaikissa olosuhteissa. Kyseessä tulee olla viranomaisten arvion mukaan kansalaisille tärkeä tai yhteiskunnan toimivuuden kannalta merkittävä palvelu. Työ- ja elinkeinoministeriö korostaa, että SGEI-sääntelyn soveltaminen edellyttää siis ns. markkinapuutetilanteen olemassaoloa.

Jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta sen suhteen, mitä ne pitävät yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvinä palveluina. Komissio voi kuitenkin kyseenalaistaa jäsenvaltion tulokinnan, jos kyse on ilmeisestä virheestä SGEI-palveluiden määrittelyssä. Liikenne- ja viestintäministeriö on arvioinut, että television uutis- ja ajankohtaisohjelmalveluiden tuottamisessa markkinoiden toiminta on puutteellista ja että palveluvelvoitteen asettaminen komission antaman SGEI-päätöksen mukaisesti palveluiden riittävän tarjonnan turvaamiseksi on siten perusteltua. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että vastuu markkinatilanteen arvioinnista ja markkinapuutteen toteamisesta on suunnitellun tuen myöntäjällä eli liikenne- ja viestintäministeriöllä.

Tuen suunniteltu euromäärä ja tuen kohteena oleva toiminta kuuluvat komission SGEI-päätöksen soveltamisalaan. SGEI-päätöksen soveltaminen edellyttää tuen myöntäjältä SGEI-päätöksessä yksityiskohtaisesti määriteltyjen edellytysten noudattamista koskien mm. palveluvelvoitetta koskevan toimeksiannon sisältöä, palveluvelvoitteesta nettokustannusten perusteella yritykselle maksettavaa korvausta ja liiallisten korvausten valvontaa sekä SGEI-toimeksiantoa ja –korvausta koskevien tietojen avoimuutta ja tietojen toimittamista komissiolle. Toimeksiantoasiakirjan tai -asiakirjojen muodon jäsenvaltio voi itse määrittää.

¹ Komission päätös Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamisesta tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista myönnettävään valtiontukeen (2012/21/EU)

Asetusluonnosta koskevana yksityiskohtaisin kommentteinaan työ- ja elinkeinoministeriö esittää, että asetuksen

- 3 § f-kohta muotoiltaisiin esimerkiksi seuraavasti: "SGEI-tuella yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluita tuottaville yrityksille korvauksena kyseisistä palveluista Euroopan komission päätöksen (2012/21/EU) mukaisesti myönnettävää valtionavustusta"
- 10 § 2 momentista poistettaisiin "SGEI-päätöksen mukaisesti", sillä SGEI-päätös sisältää myös muita kuin swap-korkoon perustuvia mahdollisuuksia korvattaviin nettokustannuksiin sisällytettävän kohtuullisen voiton määrittämiseksi.

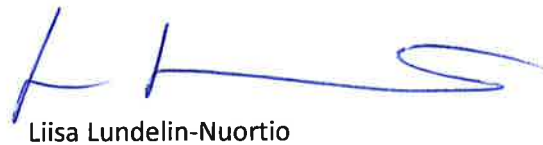
Työ- ja elinkeinoministeriö viittaa lisäksi EU:n valtioneuvoston päätösten soveltamista yleisen edun kanavien uutis- ja ajankohtaistoiminnan tukeen koskevaan yritystukineuvottelukunnan lausuntoon. Lausunto on tarkoitus antaa 25.8.2017.

Osastopäällikkö

Pekka Timonen

Neuvotteleva virkamies

Liisa Lundelin-Nuortio

